

KAUHAJOEN LUKION AIKUISLINJA

Abin ohjeisto

syksy 2010

**Puistotie 18
PL 500
61801 KAUHAJOKI**

**Kanslia 2413 2403, 040 508 6320
Rehtori 2413 2344, 040 581 4375
www.kauhajoki.fi/aikuislukio
alukio@kauhajoki.fi**

SYKSYN 2010 YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Kuullunymmärtämiskokeet

- Ma 13.9. vieras kieli, **pitkä oppimäärä**
- Ti 14.9. ruotsi, **pitkä ja keskipitkä oppimäärä**
- Ke 15.9. vieras kieli, **lyhyt oppimäärä**
saksa	klo 9.00
venäjä	klo 11
englanti	klo 13
ranska	klo 14
espanja/italia	klo 15.00 – 15.30

Kirjalliset kokeet

- Pe 17.9. äidinkieli, tekstitaidon koe
- Ma 20.9. vieras kieli, **pitkä oppimäärä**
- Ke 22.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- Pe 24.9. ruotsi, **pitkä ja keskipitkä oppimäärä**
- Ma 27.9. äidinkieli, esseekoe
- Ke 29.9. matematiikka
- Pe 1.10. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- Ma 4.10. vieras kieli, **lyhyt oppimäärä**

Kuuntelukokeet kestävät noin tunnin, kirjalliset kokeet 6 tuntia (klo 9-15). Koetilaisuuksiin saavutaan väh. 30 min. ennen kokeen alkua. Salista saa poistua aikaisintaan klo 12.

Syksyn kirjoituksiin on ilmoitauduttava viimeistään 5.6.2010.

Tutkintomaksut laskutetaan heinäkuussa.

- perusmaksu 23 €
- maksu/koe 27€

YTL lähettää tutkinnon tulokset viimeistään 23. marraskuuta.

Osallistumisoikeus

Lukion opiskelija

Lukion opiskelija ilmoittautuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen koko tutkinnon. Opiskelijalla on oikeus osallistua tutkinnon kokeeseen, kun hän ennen kirjalliseen kokeeseen osallistumistaan on opiskellut vähintään asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Lyhyen oppimäärän kielissä, joissa ei ole pakollisia lukiokursseja, edellytetään kolmen lukiokurssin opiskelua. Psykologiassa edellytetään vähintään kahden lukiokurssin opiskelua.

Jos tutkintoon ilmoittautunut kokelas ei täytä säädettyjä osallistumisehtoja, rehtori on kirjallisten kokeiden alkaessa velvollinen ilmoittamaan asiasta lautakunnalle. Koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

Ammatillisen tutkinnon suorittanut

Henkilöllä on ammatillisen tutkinnon perusteella oikeus osallistua ylioppilastutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin ilman lisäopintoja, jos ammatillinen tutkinto on edellyttänyt vähintään kahden ja puolen vuoden opintoja.

Kahden vuoden opintoja edellyttäneen ammatillisen tutkinnon suorittaneelta vaaditaan, että hän on suorittanut vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän haluaa osallistua.

Mikäli kyseessä kuitenkin on kaksivuotisiin opintoihin perustuva vanha opisto-tasoinen tutkinto, ei lisäopintoja vaadita.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneen osallistumisajankohta

Kahden ja puolen vuoden opintoihin perustuvaa ammatillista tutkintoa suorittava henkilö voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään kuitenkin vähintään puolentoista vuoden laajuisia ammatillisia opintoja ennen tutkintoon osallistumista.

Ilmoittautuminen ja tutkintomaksut

Opiskelija ilmoittautuu kevään yo-tutkintoon 23.11. mennessä ja syksyn yo-tutkintoon 5.6. mennessä. Ilmoittautuminen on sitova. Koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta johon hän ilman erityisen painavaa syytä on jäänyt saapumatta, katsotaan hylätyksi.

Yo-tutkintoon osallistumisesta kokelaat suorittavat tutkintomaksut ylioppilastutkintolautakunnalle. Jokainen kokelas maksaa **perusmaksun** ja lisäksi maksun **kultakin kokeelta**. Kokelas, joka suorittaa tutkintoaan ajallisesti hajautettuna, maksaa perusmaksun jokaisena tutkintokertana, jona hän osallistuu kokeisiin.

Pakolliset ja ylimääräiset kokeet

Kokelaan tutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta, joista äidinkielen koe on kaikille pakollinen. Kokelas valitsee kolme muuta tutkintoonsa pakollisesti kuuluvaa koetta neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja yksi reaalikoe. Kokelas voi lisäksi sisällyttää tutkintoonsa yhden tai useamman ylimääräisen kokeen.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason kokeet. Kokelaan on suoritettava vaativampi koe vähintään yhdessä pakollisista kokeista.

Erityistä huomattavaa:

- ◆ yksittäisen kokeen pakollisuutta tai ylimääräisyyttä ei voi muuttaa tutkinnon kuluessa
- ◆ tutkintokokonaisuuteen ei voi kuulua eritasoisia kokeita samassa tutkintoai-
neessa
- ◆ kokelas voi valita lukio-opintojensa laajuudesta riippumatta kahden eri vai-
keustason mukaisen kokeen välillä matematiikassa, toisessa kotimaisessa
kielessä ja vieraissa kielissä
- ◆ kokelas voi yhdellä tutkintokerralla osallistua vain yhteen pitkään oppimää-
rään perustuvaan vieraan kielen kokeeseen

Ylioppilastutkinnon kokeiden rakenne

Äidinkieli

- kaksi erillistä koetta, tekstitaidon koe ja esseekoe
- hyväksytyin arvosanan saaminen edellyttää, että kokelas osallistuu kum-
paankin kokeeseen
- kokelaan äidinkielen arvosana määräytyy näiden kahden kokeen yhteispis-
temäärän mukaan
- tekstitaidon kokeessa käytetään lyijykynää, jonka jälki on vaivattomasti luet-
tavissa (HB tai nro 2)
- esseekokeessa on puhtaaksikirjoituksessa käytettävä muste- tai kuulakynää

Kielten kokeet, kuullunymmärtämiskoe

- monivalintatehtävät tavoite- tai äidinkielellä
- oikein/väärin väittämät
- avoimet kysymykset tavoite- tai äidinkielellä
- täydentämistehtävä
- tiivistelmä

Kielten kokeet, kirjallinen osa

- monivalintatehtävät tavoite- tai äidinkielellä
- oikein/väärin väittämät
- avoimet kysymykset tavoite- tai äidinkielellä
- monivalinta-aukkotesti
- muunnostehtävä
- produktiivinen aukkotesti
- tiivistelmä / ohjattu tiivistelmä
- käännös ja/tai selittäminen sekä tunnistamistehtävä
- kirjoitelma ja/tai lyhyet viestinnälliset kirjoitustehtävät

Matematiikka

- 15 laskua, joista enintään kymmeneen tehtävään saa vastata
- tehtävä nro 1 tehdään kokonaiselle konseptipaperille (A3) ja kaikki muut tehtävät konseptipaperin puolikkaille (A4)
- kokeen saa tehdä lyijykynällä
- värejä saa käyttää, mutta ei punaista

Reaalikoe

- yksittäisten reaaliaineiden kokeet

	Tehtävien määrä	Vastausten enimmäismäärä
evankelis-luterilainen uskonto	10	6
ortodoksinen uskonto	10	6
elämäkatsomustieto	10	6
psykologia	10	6
filosofia	10	6
historia	10	6
yhteiskuntaoppi	10	6
fysiikka	13	8
kemia	12	8
biologia	12	8
maantiede	10	6
terveystieto	10	6

Kokeiden jakaminen kahdelle koepäivälle

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää, joiden välillä on aikaa noin viikko. Eri aineiden kokeet jakautuvat kahdelle päivälle siten, että yhteen reaaliakoeryhmään kuuluvat psykologian, filosofian, historian, fysiikan sekä biologian kokeet ja toiseen uskonnon, elämäkatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet. Koepäivien järjestys voi vaihdella.

Yhtenä koepäivänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla voi halutessaan osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Hajautettu tutkinto

Tutkintoon valitsemansa aineet voi suorittaa kolmen peräkkäisen eri suorituskerän aikana. Jollei tutkinto ole määrääjässä suoritettu, tutkinto on kokonaisuudessaan uusittava.

Koetilaisuudesta

- ◆ kokeisiin on mahdollista ottaa evästä, kahvia yms.
- ◆ kokelas ei saa tuoda mukanaan koetilaan mitään papereita, nenäliinoja tai eväskääreitä
- ◆ matkapuhelimien tuominen koetilaan on ehdottomasti kielletty
- ◆ valvoja saattaa WC:hen
- ◆ vaatteissa, eväsrasioissa tms. ei saa olla tekstejä

Vilppi

Kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muutoin törkeästi rikkoo tutkintojärjestystä, menettää oikeutensa jatkaa tutkinnon suorittamista kyseisenä tutkintokertana. Kokeet, joihin kokelas on kyseisenä tutkintokertana ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi. Tällöin kokelas myös menettää oikeutensa jatkaa tutkinnon suorittamista kyseisenä kertana. Jos vilpillistä tekoa tai tutkintojärjestyksen rikkomista voidaan lisäksi pitää raskauttavana, rehtori voi määrätä, että kokelas ei saa osallistua seuraavankaan tutkintokerran kokeisiin.

Kompensaatio

Kokelas voi saada ylioppilastutkinnon hyväksytyä kompensaation avulla, vaikka hänellä olisi hylätty arvosana yhdessä pakollisessa kokeessa.

Kompensaatio tehdään automaattisesti. Siinä tapauksessa, ettei sitä haluta, on lautakunnalle esitettävä erillinen kirjallinen pyyntö.

Hylätyt suoritukset: i+, i, i- ja i=

Kustakin hyväksytystä kokeesta annetaan kompensaatiopisteitä seuraavasti:

L = 7 E = 6 M = 5 C = 4 B = 3 A = 2

Pisteet lasketaan yhteen jolloin

12 pistettä kompensoi	i+
14 ” ”	i
16 ” ”	i-
18 ” ”	i=

Jos kokelas on jossakin pakollisessa kokeessa hylätty useammin kuin kerran, otetaan huomioon hänen paras improbaturinsa kompensaatiota laskettaessa.

Ylioppilaskirjoitusten arvostelu

Arvosana	Lyhenne	Pistemäärä
Laudatur	L	7
Eximia cum laude approbatur	E	6
Magna cum laude approbatur	M	5
Cum laude approbatur	C	4
Lubenter approbatur	B	3
Approbatur	A	2
Improbatur	i	0

Uusiminen

Hylätty koe

1. i (improbatur)
 2. koe, johon kokelas ilman YTL:n hyväksymää syytä on jäänyt saapumatta
 3. koe, jota kokelas ei jätä arvosteltavaksi
- mahdollista uusia kahdesti, viimeistään kuitenkin kolmen seuraavan tutkintokerran yhteydessä
 - hylätyn kompensoidun kokeen ja hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa

Hyväksytty koe

- Voidaan uusia kerran ilman aikarajoitusta

Ylioppilastutkintotodistus

Niille kokelaille, jotka on hyväksytty pakollisissa kokeissa ja jotka saavat lukion päättötodistuksen tai vastaavan todistuksen ammatillisen tutkinnon tai yhdistelmäopintojen suorittamisesta, lautakunta antaa ylioppilastutkintotodistuksen. Todistus annetaan sinä tutkintokertana, jona kaikki pakolliset kokeet on hyväksytysti suoritettu.

Kokelaalle, joka on hyväksytysti suorittanut tutkinnon pakolliset kokeet mutta jolla ei vielä ole oikeutta saada lukion päättötodistusta tai muuta vastaavaa todistusta, ei anneta ylioppilastutkintotodistusta. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta lisätä uusia ylimääräisiä aineita aineyhdistelmänsä eikä suorittaa ylioppilastutkintoa uudelleen.

Täydentäminen

- tutkintoa voi täydentää myöhemmin ilman aikarajoitusta sellaisilla koeaineilla, joita ensimmäisellä kerralla ei tutkinto-ohjelmaan sisältynyt. Jos koe hylätään sen voi uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa
- erillinen todistus annetaan

Tarkistusarvostelu

Lautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Kokeiden arvostelua koskevaan lautakunnan päätökseen voi kokelas tai opettaja hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Kirjallinen hakemus tulee jättää lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos tietoonsa. Tarkistusarvostelu maksaa 50 €. YTL palauttaa maksun, jos uusi arvostelu johtaa arvosanan korottamiseen.

Lääkärintodistukset yms.

Jos kokelaan suorituksiin on tilapäisesti vaikuttanut sairaus tai muu vastaava seikka, tulee sairaudesta esittää lääkärintodistus ja muista syistä riittävä selvitys. Mainittuja todistuksia ei oteta huomioon kokeita korjattaessa vaan niiden merkityksen tutkii erillinen työryhmä.

Jos kokelas on koepäivänä sairas, eikä voi osallistua kokeeseen on hankittava sille päivälle lääkärintodistus. Jos kokelas sairautensa vuoksi ei pääse kirjoitustilaisuuteen, mutta on muuten kirjoituskykyinen, koulun puolesta voidaan järjestää valvottu koe kokelaan kotona tai sairaalassa.

Suulliset kuulustelut

Ennen lukion päättötodistuksen antamista opiskelijalla on mahdollisuus osallistua suullisiin kuulusteluihin kerran lukion oppiaineissa. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelman mukaan. Kuulustelu kestää yleensä enintään kolme tuntia ja siihen voi sisältyä myös kirjallisia tehtäviä.

Uusien säännöksiin mukaan näille koko oppiaineen päättöarvostelua koskeville korotuskuulusteluille ei ole annettu lähempiä määräyksiä. Aiemmasta kokemuksesta tiedetään, että nämä tentit palvelevat erinomaisesti myös kirjoituksiin valmistautumista rytmittämällä lukukuukauden ajankäyttöä. Kuulustelutilaisuudessa oma opettaja antaa vielä ohjeita kirjoituksiin ja keskeiset asiat tulevat kerratuiksi. Oma opettaja antaa lähemmät lukuohjeet ja kertoo eri kurssien painotuksesta. Kuulustelu koskee koko lukion oppimäärää.

Mikäli opiskelija osoittaa suullisessa kuulustelussa suurempaa oppiaineen hallintaa ja kypsyyttä kuin kurssien perusteella määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, korotetaan arvosanaa.

Luku- ja kirjoitushäiriöiset kokelaat

Jos kokelaalla on lukihäiriö ja kokelas tai hänen huoltajansa haluaa, että häiriö otetaan ylioppilastutkinnossa huomioon, on rehtoriin syytä ottaa yhteyttä mahdollisimman nopeasti. Lukihäiriöstä on jätettävä todistus koulun kansliaan jo **tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä**. Kokelaalla on mahdollisuus hakea erityisjärjestelyjä keskivaikean tai vaikean lukihäiriön perusteella. Kokelas tarvitsee lukihäiriölausunnon kahdelta lausunnonantajalta; erikoislääkäriltä ja erityisopettajalta tms. Jos kokelaalle on myönnetty koetilanteessa erityisjärjestelyjä, luki-lausunto otetaan huomioon vain poikkeustapauksissa lopullista arvosanaa määrittäessä.

Linkejä!

www.ylioppilastutkinto.fi/

www.yle.fi/abitreenit/

www.internetix.ofw.fi/

KEVÄÄN 2011 YLIOPIPILASKIRJOITUKSET

Kirjallinen koe

Pe 11.2. äidinkieli, tekstitaidon koe

Kuullunymmärtämiskokeet

Ma 14.2. ruotsi, **pitkä ja keskipitkä oppimäärä**

Ti 15.2. vieras kieli, **pitkä oppimäärä**

Ke 16.2. vieras kieli, **lyhyt oppimäärä**
saksa klo 9.00
englanti klo 11
ranska klo 13
venäjä klo 14
espanja/italia klo 15.00 – 15.30

Kirjalliset kokeet

Ma 14.3. äidinkieli, esseekoe

Ke 16.3. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

Pe 18.3. vieras kieli, **pitkä oppimäärä**

Ma 21.3. ruotsi, **pitkä ja keskipitkä oppimäärä**

Ke 23.3. matematiikka

Pe 25.3. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede,
terveystieto

Ma 28.3. vieras kieli, **lyhyt oppimäärä**

Kuuntelukokeet kestävät noin tunnin, kirjalliset kokeet 6 tuntia (klo 9-15). Koetila-
laisuuksiin saavutaan väh. 30 min. ennen kokeen alkua. Salista saa poistua ai-
kaisintaan klo 12.

Kevään kirjoituksiin on ilmoitauduttava viimeistään 23.11.2010.

Tutkintomaksut laskutetaan tammikuussa.

- perusmaksu 23 €
- maksu/koe 27 €

YTL lähettää tutkinnon tulokset viimeistään 24. toukokuuta.